

Vastaus Tiina Tuomelan ja 29 muun valtuutetun aloitteeseen kirjastopalvelujen parantamiseksi Koivukylässä

VD/1599/00.02.00.03/2024

RÅ/HR/LT/EJ

Tiina Tuomela sekä 29 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vuonna 2019 Koivukylän kirjasto siirrettiin Hakopolulta Kauppakeskus Koivukeskuksen tiloihin. Hakopolulla kirjaston tilat olivat huonokuntoiset, kirjasto oli sokkeloinen ja siellä oli huumeiden käyttöä ja kauppaa. Ratkaisun piti olla väliaikainen.

Koivukylän kirjasto sijaitsee tällä hetkellä kauppakeskuksessa alun perin liiketilaksi tarkoitettussa kuutiomaisessa tilassa. Kirjaston pinta-ala on pieni. Kirjasto on yhtä suurta avointa tilaa, jota jaetaan sermeillä. Kirjastossa ei ole hiljaisia luku- ja työskentelytiloja. Opiskelua varten tilassa on vain kapselimainen äänieristetty kaappi, ”spacehub”.

Laki yleisistä kirjastoista asettaa kirjaston tehtäväksi mm. edistää lukemista, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa ei tällä hetkellä ole tiloja em. tehtävien toteuttamiseen.

Vantaan alueellinen eriarvoistuminen ilmenee selkeänä Koivukylässä. Erityisesti Havukoski on monella mittarilla huolestuttavimpia Vantaan alueita. Havukoski nousee esille, kun katsotaan mm. pienituloisuusastetta, koulutusastetta, työttömyyttä ja vieraskielisten osuutta.

Alueen erityispiirteenä on maahanmuuttajien suuri osuus. Havukoskella sijaitsevassa Kytöpuiston koulussa vieraskielisiä oppilaita on arviolta 76.9 %. Uudessa Koivukylän päiväkodissa lapsien on arvioitu puhuvan jopa 30 eri kieltä. Kirjasto voi lukutaitoa kehittämällä edistää suomalaisen kulttuuriin integroitumista ja pääsyä tarpeellisten tukitoimien ja palvelujen piiriin.

Digitalisaation myötä kirjastojen merkitys tiedonsaannin tärkeimpänä lähteenä vähenee ja kirjastojen merkitys julkisena tilana lisääntyy. Kirjastot toimivat lukemiseen kannustamisen ohella kaupunkilaisten olohuoneena, jossa voi viettää aikaa ja tutustua ihmisiin. Kirjaston merkitys vapaa-ajanviettomahdollisuuksien ja sosiaalisten kontaktien tarjoajana korostuu työttömien, eläkeläisten, pätkätyöläisten, yksinasuvien ja maahanmuuttajien kohdalla.

Kirjasto on lähipalvelu eikä lähikirjaston etäisyys saa kasvaa liian suureksi. Tämän vuoksi alueen asukkaita ei voida ohjata Tikkurilan, Korson tai Kivistön kirjastojen monipuolisiin toimitiloihin. Koivukylän asukastila ja lapsiperheille suunnattu Koivukylän avoin kohtaamispaikka eivät riittävästi täytä kirjaston tehtävää.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Koivukylän kirjastoa laajennetaan ja kehitetään yllä olevia asiakohtia huomioiden ja/tai jatkosuunnitelmissa varataan kirjastolle uusi asianmukainen toimitila.”

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kirjastotoiminnasta säädetään laissa yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Kirjastolain tehtävien hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Laissa yleisistä kirjastoista ei säädetä kirjastotilan tai palvelujen laadusta tarkemmin.

Yleinen kirjasto tarkoittaa kunnan kaikkien kirjastotoimipaikkojen ja niiden palvelujen muodostamaa kirjastolaitoksen kokonaisuutta, ei yksittäistä kirjastoa. Laki ei velvoita kuntaa siihen, että kaikki toimipaikat olisivat samantasoisia palveluiltaan ja tiloiltaan, tämä on todettu myös aluehallintoviraston ratkaisussa ESAVI/21230/2023. Koivukylän kirjasto on osa Vantaan kirjastolaitosta kuten Korso, Kivistö ja Tikkurila, joihin aloitteessa viitataan. Vantaan eri alueilla tarjotaan kirjastopalveluita ja tavoitteena on, että alueella olisi vähintään yksi kirjasto, jonka palvelut ovat monipuolisemmat ja osa kirjastoista puolestaan tarjoaa hieman suppeampia palveluita.

Koivukylän kirjaston nykyinen sijainti on asukkaiden näkökulmasta hyvä, mitä tukee myös kirjaston kohonneet lainaustilastot. Tilan toimintojen järjestelyitä ja tilasuunnittelua on myös tehty uudelleen tilojen paremman toimivuuden lisäämiseksi. Tarvittaessa kirjaston toimintaa ja palveluita on tarjottu myös Koivukylän asukastilassa ja lapsiperheille suunnatussa Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa. Koivukylän kirjastossa on myös toiminut monikielisten perheiden lukemista kannustava hanke MEK-rahoituksella ja toivotaan, että sitä voidaan jatkaa.

Vantaan kirjastojen palveluverkon suunnittelua ohjaa Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027. Koivukylän osalta suunnitelmassa todetaan, että lapsille ja nuorille sopivien tilojen tarjonta on kirjastotiloissa nykyisellään puutteellinen ja että mikäli käyttö entisestään lisääntyy, alueella tullaan tarvitsemaan lisätiloja kirjastolle. Investointisuunnitelmassa ei tällä hetkellä kuitenkaan esitetä muutoksia Koivukylän alueelle. Kirjastojen, asukastilojen ja nuorisotilojen toimitilaverkkoselvitys on laadittu ajalle 2023–2032, ja selvityksen mukaan tilojen kunto on hyvä.

Kaupunginhallitus 7.10.2024 § 23**Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään

- a) antaa Tiina Tuomelalle ja 29 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Merkittiin, että kaupunginhallitus jätti asiaan seuraavan yhteisen pöytäkirjalausuman:

”Kaupunginhallitus edellyttää, että vastausta täydennetään siten, että siinä käsitellään laajemmin Koivukylän keskustan ja ostoskeskuksen kehittämisen tilannetta, tulevaisuudennäkymiä sekä mahdollisuuksia kirjastopalveluiden kehittämiseksi osana alueen muuta kehittämistä.”

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kirjastotoiminnasta säädetään laissa yleisistä kirjastoista (1492/2016).

Kirjastolain tehtävien hoitamiseksi yleisellä kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö sekä riittävä ja osaava henkilöstö. Laissa yleisistä kirjastoista ei kuitenkaan säädetä kirjastotilan tai -palvelujen laadusta tarkemmin. Laissa tarkoitettu yleinen kirjasto tarkoittaa kaikkien kirjaston toimipisteiden ja niiden palveluiden muodostamaa kokonaisuutta. Vantaalla kirjastot on jaettu palvelutason mukaan alue- ja lähikirjastoihin. Koivukylän kirjasto on palvelutasoltaan tällä hetkellä lähikirjasto.

Koivukylän kirjaston nykyinen sijainti on asukkaiden näkökulmasta hyvä, mitä tukevat myös kirjaston kohonneet lainaustilat. Tilan toimintojen järjestelyitä ja tilasuunnittelua on myös tehty uudelleen tilojen paremman toimivuuden lisäämiseksi. Tarvittaessa kirjaston toimintaa ja palveluita on tarjottu myös Koivukylän asukastilassa ja lapsiperheille suunnatussa Koivukylän avoimessa kohtaamispaikassa. Koivukylän kirjastossa on myös toiminut monikielisten perheiden lukemista kannustava hanke MEK-rahoituksella ja toivotaan, että sitä voidaan jatkaa.

Vantaan kirjastojen palveluverkon suunnittelua ohjaa Kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2018–2027. Koivukylän osalta suunnitelmassa todetaan, että lapsille ja nuorille sopivien tilojen tarjonta on kirjastotiloissa nykyisellään puutteellinen ja että mikäli käyttö entisestään lisääntyy, alueella tullaan tarvitsemaan lisätiloja kirjastolle. Kirjastojen, asukastilojen ja nuorisotilojen toimitilaverkkoselvityksen mukaan tilojen kunto on hyvä.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin palveluverkon osalta kaupunkitasoisessa palveluverkkosuunnitelmassa todetaan, että jokaiselle suuralueelle tavoitellaan kaupunkikulttuurikeskusta, joka sisältäisi monipuolisesti toimialan tarjoamia palveluita. Koivukylän suuralueen osalta suunnittelu on sellaisessa vaiheessa, että vuonna 2025 käynnistyy esiselvitys vapaa-ajan palveluiden sijainnista alueella. Esiselvitys koskee kirjastoa, asukastilaa, kulttuurin tiloja sekä mahdollisesti nuorisopalveluiden tiloja.

Esiselvityksen tulosten perusteella on myöhemmin mahdollista esittää uutta kaupunkikulttuurikeskusinvestointia alueelle. Investointitarpeelle on toimialalla todettu ilmeiset perusteet aloitteessakin viitatus segregaatiokehityksen näkökulmasta. Mikäli Koivukylän kaupunkikulttuurikeskuksessa kirjaston toimintaan tulisi lisätilaa, voisi kirjaston palveluvalikoimaa nostaa, mutta se edellyttää myös lisähenkilöstöä ja määrärahaa.

Kaupunginhallitus 18.11.2024 § 22

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Tiina Tuomelalle ja 29 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja

b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 16.12.2024

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Tiina Tuomelan ja 29 muun valtuutetun aloite kirjastopalvelujen parantamiseksi Koivukylässä

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kirjastopalveluiden päällikkö Leena Toivonen, 040 357 546
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)